

„Hasalok a fűben” pályázat értékelése

Lezárult a pályázat első fordulója. A bírálóbizottság folyamatosan értékeli a pályaműveket. A 2007. december 31-ig beérkezett tucatnyi pályázatból a legjobbakat közreadjuk az Erdészeti Lapok hasábjain.

A diósgyőri nyárfamatuszálem fehérfejű rigója

A Földünkön élő összes élőlény között vannak az átlagtól, a normálistól, a megszokottól valamilyen módon eltérő példányok. Ilyen rendellenes színezetű fehérfejű feketerigót sikerült megfigyelnem, de nem akárhol, hanem Magyarország egyik legnagyobb fájánál, a hatalmas, majdnem 10 m törzskerületű diósgyőri nyárfamatuszálemnél. Miskolcon, a Perces-patak partján, közel a Szinva-patak találkozásánál a panelházak között önmagában is nagy látványosságnak örvendő hatalmas nyárfakolosszushoz siettem. A védett fáról bevezetéképpen azt még mindenképpen illő tudnunk, hogy kerülete, a szokásos 1,3 m magasságban 950 cm, gyökfőben pedig 20 cm híján 1000 cm, korát 220 évre becsülik. Ezzel a tekintélyes törzssel a mai Magyarország harmadik legnagyobb élő nyárfája. A diósgyőri fát tudtommal, csak két somogyi nyár előzi meg, Barcsen egy 1000 cm és Nagyatádon egy 955 cm törzskerületű egyed. A mi miskolci fánk jól érzi magát a villanytelep és a patak partján lévő sétaút mellett. Minden bizonnyal a mai Miskolc város helyén, a Bükk előhegyei által közrezárt a Szinva-medencében valaha itt potenciálisan előforduló puhafás ártéri őserdő egyik utolsó maradványfája.

A fehérfejű feketerigó megfigyelése idén tavasszal pontosan április 25-én történt. Madarak énekétől vibráló borongós tavaszi reggelen érkeztem a fához. Amint a matuzsálem mellé értem a villanytelep betonkerítése mögül hirtelen egy általam még soha sem látott kinézetű feketerigó tűnt fel melynek az egész feje fehér volt. Jobban szemügyre véve alatta is látható volt egy gallérszerű fehér sáv. Én magam ilyen feketerigót még soha nem láttam. A madár jól érezte magát a normális kinézetű fajtársai között. (Az átlagos színezetű feketerigó hím teljes tollazata koromfekete, a csőre pedig sárga.) Az én fehérfejűm vidáman dalolt a többi normális kinézetű fajtársa között, kereste a táplálékát, hol a matuzsálemen, hol pedig alatta a fű-

ben, de néha beszállt a Perces-patak betonozott aljzatára is inni. Az erős területfűtésből (revír tartásból) arra a következtetésre jutottam, hogy valahol a közelben, valószínűleg a villanytelep betonfalai mögött fészkel. A többi normális kinézetű hím rigót is erősen támadta, és nem fordítva, tehát ez a „másság” a madár esetében ránézésre semmilyen hátránnyal nem járt, sőt mintha előnyt kovácsolt volna ebből a kifejezetten ritka adottságából.

Mivel én eredetileg a fát mentem megnézni, mérni, és fotózni, volt nálam egy kisebb teljesítményű alap-objektívvel felszerelt fényképezőgép. Ebből a szempontból talán szerencsésnek mondhatom, hogy a többi városi állathoz, madárhoz hasonlóan, a fehérfejű

jű is megszokta az ember jelenlétét, és könnyedén közel tudtam férközni.

Egyesekben felmerülhet a kétely, hogy nem örvös rigó volt-e. Tényleg az örvös rigó hím hasonlíthat legjobban ehhez a rendellenes kinézetű feketerigóhoz. Az örvös rigó hímnek azonban nem a fején, hanem a mellén van egy fehér félhold. Ezen a feketerigón itt ilyen nem volt látható, hiszen a fehér elváltozások teljesen máshol voltak. A csőre pedig a feketerigó hím csőrével összevetve nem tiszta sárga, mert az örvös csőrének a hegye fekete. A két faj gyökeresen ellentétes élőhely-igényét már nem is említem. Utoljára május 10-én, a madarak, és fák napján találkoztam vele.

Katona Csaba
Ózd

Lefülelt madárpopuláció

Eurázsia egyik legveszélyeztetettebb madarának, a lilebíbicnek (*Chettusia gregaria*) az eddigi legnagyobb állományát lelték meg holland és szír kutatók Szíria északi részében, ahol a madarak teleltek. A ritka faj egyedszáma Földünkön összesen 400 és 1500 között lehet. Fennmaradásukat az illegális vadászaton kívül veszélyezteti az is, hogy fő telelőhelyükön, Szíria sivatagos területein természetes élőhelyük erősen pusztulóban van. Az Európa legveszélyeztetettebb énekesmadarának tartott csíkosfejű nádiposzáta (*Acrocephalus paludicola*) afrikai telelőhelyének pontos meghatározását is a mi-

nap könyvelhették el az ornitológusok Szenegál nyugati részén – ötévi kutatást követően. Ehhez még földrészünkön mintát gyűjtöttek a poszáta télen növesztett tollaiból, s azok szénizotóp-tartalmát összevetették az afrikai ország szénizotóptérképével. A hasonló adatokhoz tartozó mintegy 100 négyzetkilométeres területen meg is találták a rejtőzködő életmódjukról híres „csíkosfejűeket”.

(Élet és Tudomány)

**Hirdessen az
Erdészeti Lapokban!**